

تأملی در باب مدیریت اسلامی

www.ketab.ir

سید حسین رضا زاده

سرشناسه: رضازاده، سیدحسین، ۱۳۳۹-
 عنوان و نام پدیدآور: تأملی در باب مدیریت اسلامی سیدحسین
 رضازاده
 مشخصات نشر: تهران: کتاب رواق اندیشه، ۱۳۹۳.
 مشخصات ظاهری: ۳۶۸ص: جدول، نمودار.
 شابک: ۱۲۰۰۰۰ ریال ۳-۶-۴۹۰۱۹-۶۰۰-۹۷۸
 وضعیت فهرست نویسی: فیا
 یادداشت: کتبینامه: ص. ۳۹۴ ۳۹۵؛ همچنین به صورت زیرنویس.
 موضوع: مدیریت (اسلام)
 موضوع: رهبری - جنبه‌های مذهبی - اسلام
 رده‌بندی کنگره: ۲۲۲/۶۷۸۲/۲۶۲ ۱۳۹۳
 رده‌بندی دیویی: ۲۹۷/۶۵۸
 شماره کتابشناسی ملی: ۳۵۹۷۱۸۵

تأملی در باب مدیریت اسلامی

مؤلف: سید حسین رضازاده

ناشر: رواق اندیشه

لیتوگرافی و چاپ: رجا (روزنامه جمهوری اسلامی)

مشخصات نشر: چاپ اول / ۱۳۹۳

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

صفحه‌آرا: حسین فریدی

قیمت: ۱۲۰۰۰۰ ریال

شابک: ۳-۶-۴۹۰۱۹-۶۰۰-۹۷۸

فهرست

فصل اول: دانش

بخش اول: کلیات	۱۵
بخش دوم: هسته‌ی مدیریت: دانش (علیم، دانا)	۲۱
بخش سوم: هسته‌ی پوششی (خبیر، آگاه)	۴۷
بخش چهارم: پوسته‌ی مدیریت: برنامه‌ریزی (حکیم، حکیم)	۵۱
بخش پنجم: ارتباطات غیر کلامی (صیر، بینا)	۵۹
بخش ششم: ارتباطات کلامی (سمیع، شنوا)	۶۵
بخش هفتم: نتایج و کارکردها	۷۱

فصل دوم: اقتدار

بخش اول: کلیات	۷۹
بخش دوم: لایه‌های قدرت	۸۷
بخش سوم: شالوده اقتدار (عزیز، شکست‌ناپذیر)	۹۳
بخش چهارم: وحدت فرمان	۱۰۹
بخش پنجم: تفویض اختیار	۱۱۳
بخش ششم: نتایج و راهکارها	۱۲۷

فصل سوم: مهربانی

بخش اول: کلیات	۱۳۳
بخش دوم: احسان و مهربانی (بز، احسان)	۱۳۷
بخش سوم: متغیر مهربانی (حفی، پرمهر)	۱۴۱
بخش چهارم: ضابطه مهربانی (ودود، دوست داشتن)	۱۴۷
بخش پنجم: مراحل مهربانی عمومی (رتوف، مهربان)	۱۵۱
بخش ششم: مراحل مهربانی در عملکرد (لطیف، لطف و رحمت)	۱۵۷

بخش هفتم: چارچوب مهربانی (رحم).....	۱۶۳
بخش هشتم: نتایج و راهکارها.....	۱۷۹

فصل چهارم: بزرگ‌منشی

بخش اول: کلیات.....	۱۸۵
بخش دوم: اجزای بزرگواری (مجید، بزرگواری).....	۱۸۹
بخش سوم: پله‌های بزرگواری.....	۱۹۵
بخش چهارم: فرآیند بزرگواری در بیرون مجموعه.....	۱۹۹
بخش پنجم: فرآیند بزرگواری در دهمای میانی سازمانی (کیس، بزرگ).....	۲۰۳
بخش ششم: مراحل بزرگواری درون سازمان (عظیم، بزرگ).....	۲۰۷
بخش هفتم: تعالی سازمانی (متعال، بلند مرتبه، تعالی).....	۲۱۳
بخش هشتم: نتایج و راهکارها.....	۲۱۷

فصل پنجم: بخشش

بخش اول: کلیات.....	۲۲۳
بخش دوم: عنصر بخشش: قدرت (وهاب، بخشنده).....	۲۲۷
بخش سوم: مراحل بخشش در قدرت اجرایی (عفو، بخشنده).....	۲۳۱
بخش چهارم: نقش مدیر در انواع خطاها (غفر).....	۲۳۵
بخش پنجم: نقش مدیر در تحلیل خطاهای تسلی (توبه توبه پذیر).....	۲۴۷
بخش ششم: نتایج و راهکارها.....	۲۵۳

فصل ششم: رهبری

بخش اول: کلیات.....	۲۵۹
بخش دوم: ویژگی‌های رهبری (ولی، سرپرست).....	۲۶۳
بخش سوم: عناصر رهبری (مستعان، مورد اعتماد).....	۲۷۱
بخش چهارم: نقش رهبری در موقعیت‌ها (نصر).....	۲۷۷
بخش پنجم: شیوه‌های رهبری (هادی، راهبر).....	۲۸۵
بخش ششم: نتایج و راهکارها.....	۲۹۳

فصل هفتم: داوری

بخش اول: کلیات.....	۲۹۹
---------------------	-----

بخش دوم: قدرت درک مسئله (خیر الفاصلین، بهترین داوران).....	۳۰۱
بخش سوم: ویژگی‌های حسابرسی (حساب).....	۳۰۵
بخش چهارم: ویژگی‌های حکم (حکم).....	۳۱۱
بخش پنجم: نتایج و راهکارها.....	۳۱۵

فصل هشتم: کنترل

بخش اول: کلیات.....	۳۲۱
بخش دوم: متغیرهای نظارت (رقیب، نگهبان).....	۳۲۵
بخش سوم: متغیرهای کنترل (حفظ).....	۳۲۹
بخش چهارم: ویژگی‌های ناظر (وکل، وکیل).....	۳۳۷
بخش پنجم: نتایج و راهکارها.....	۳۴۱

فصل نهم: تنبیه

بخش اول: کلیات.....	۳۴۷
بخش دوم: مشخصه‌های تنبیه (عقاب).....	۳۴۹
بخش سوم: تأثیر قدرت در تنبیه (ذوانتقام).....	۳۵۵
بخش چهارم: نتایج و راهکارها.....	۳۵۹
منابع.....	۳۶۲

مقدمه

مجموعه‌ی پیش‌رو، طرح‌شمایی در ارائه‌ی مدلی به منظور تدوین الفبا مدیریت سازمانی، مبتنی بر بعضی از اوصاف حضرت سبحان در آیات کلام الله مجید و روایات اهل بیت عصمت و طهارت علیهم السلام است. کوشش شده تا با نگاهی نو به متون اسلامی، مؤلفه‌های اصلی مؤثر در سازه‌های رفتارهای فردی و سازمانی بازایی و به صورت کاربردی ارائه شود. بدون تردید این تمام راه نیست و ادعای آغازی کامل را نیز ندارد.

صفات خداوند خارج از دو حد تشبیه و تعطیل؛ و عین ذات اوست لذا نه تعمیم‌پذیر است و نه شریک‌بردار؛ اما کامل است و در نهایت زیبایی. خداوند مدبّر است، بنابراین باید این صفات که همه هستی نمودی از آنهاست به عنوان بهترین‌ها، چراغ راه مدیران باشد. خداوند متعال در همه ابعاد واحد و احد است، کثرت‌پذیر نیست. عالم است به قدرتش، قادر است به حیاتش، حی است به علمش؛ اما غیر او قادرند به قدرتش و اگر عالم هستند به علم خود، عالم هستند. صفات انسان‌ها، هم در مفهوم با هم اختلاف دارند و هم در ذات. لذا اگر در این نوشتار به صفات الهی اشاره رفته و کاربرد این صفات را در مدیریت جستجو می‌کنیم شباهت فقط لفظ است.

مدیر باید به اهداف، لوازم و مسیر مدیریت خود بصیر باشد، عالم باشد، قدرت اعمال مدیریت داشته باشد و همه این‌ها هم محدود است، هم خطاپذیر و هم متغیر. خداوند در محور و مرکزیت همه امور عالم است، خالق عالم است و هستی‌بخش و هادی، انسان موضوع بدیع حیات با فراوانی ۶۵ بار در قرآن کریم که با بهره‌مندی از منابع وحی و عقل در تنظیم روابط اصولی و منطقی بویایی و استحکام سازه‌های حیات این جهانی تلاش می‌نماید.

خداوند به‌عنوان خالق هستی، خود اولین و تنها مربی و مدبّر جهان است و امر ولایت در همه ابعادش و مدیریت انسان و جامعه را با واسطه‌ی حجت‌های خود به انجام می‌رساند. این مدیریت بر محور عبودیت انسان و جهت‌دهی او بر صراط مستقیم شکل می‌گیرد. مدل‌های رفتاری مبتنی بر این بینش است که در کنش متقابل کنشگران و عاملان اجتماعی تأثیر مستقیم می‌گذارد و ما می‌کوشیم تا از آن، راه و مسیر درست مدیریت را بیابیم.

باید به‌دقت به تفاوت‌های این مدل با سایر انواع و سبک‌های مدیریت پرداخت و حدود و مرزهای آن را مشخص کرد و بر این نکته اصرار و ابرام داشت که مدیریت اسلامی و خدامحور، چه برتری‌ها و امتیازهایی بر انواع دیگر سبک‌های مدیریتی دارد که موجب می‌شود یک مسلمان در مواجهه با مشکلات بزرگ آرام، مستحکم و مطمئن گام بردارد؛ چه این که اسلام مدیران را به راهشان مطمئن، در کار و امورشان قوی و در اهدافشان پیروز می‌گرداند و با تأسی از «ان تنصرو الله ینصرکم و یشب اقدامکم» به آنان این امکان را می‌دهد که این آرامش و اطمینان، قدرت و نصرت را در مجموعه تحت امر خویش تقویت کنند و باتریت نیروی انسانی مؤمن کارآمد، به کیفیت بالا و مؤثری دست یازند.

مدیریت اسلامی در عمل و اجرا و هدف، عدالت فردی و اجتماعی را مدنظر قرار داده و مقصود نهایی آن نیز کسب رضایت خداوند رحیم است. مدیریت اسلامی

خدمت به خلق خدا برای سوق به بندگی ذات حضرت حق را نوعی عبادت دانسته و امور سازمان‌ها را با توجه به ارزش‌ها و موازین شرع دین حنیف رهبری می‌نماید. تدوین نهایی این اثر بیش از هر چیز مدیون منابع ارزشمند و گرانسنگ موسسه‌ی تحقیقات و نشر معارف اهل البیت (ع) اصفهان می‌باشد که بر خود فرض می‌دانم از تمامی کسانی که به صورت مستقیم و غیر مستقیم مرا تشویق به تأمل و تفکر درباره‌ی این مجموعه و تألیف و تدوین و تولید این اثر یاری کردند، صمیمانه تشکر کنم. امید که مطالب این کتاب مرضی ذات حضرت باری عزّاسمه و قبول خوانندگان محترم واقع شده و مطالعه و کاربست آن برای مدیران مفید و سودمند باشد. به منه و کرمه...

یکی نام نیکو بسره از جهان یکی رسم به ماند از او جاودان

سید حسین رضا زاده